

Fico buduje hrádzu proti demokracii: legislatívny balík, ktorý dusí politickú súťaž na Slovensku

Bratislava, 2. júla 2025

V „predvečer“ sviatku Cyrila a Metoda, ktorý symbolizuje kultúrnu a duchovnú slobodu, vláda Roberta Fica predkladá legislatívny balík, ktorý predstavuje najvážnejší útok na slobodu politickej súťaže od vzniku samostatnej Slovenskej republiky.

Fórum budúcnosti Slovenska (Future Slovakia Forum) považuje tieto návrhy za priame ohrozenie základných ústavných princípov pluralitnej demokracie, ktoré garantujú rovnosť šancí politických subjektov a právo občanov slobodne sa združovať a rozhodovať o správe vecí verejných.

Ministerstvo vnútra predložilo návrh (LP/2025/344) do medzirezortného pripomienkového konania 30. júna 2025. Po vyhodnotení pripomienok sa očakáva predloženie na rokovanie vlády v priebehu leta a následne do Národnej rady SR na jeseň 2025. Minister vnútra Šutaj Eštok deklaroval zámer schváliť legislatívu ešte v tomto roku s účinnosťou od roku 2026.

Prehľad návrhov a ich dôsledkov

Čo sa má zmeniť	Predpokladaný dôsledok
Krátenie finančných príspevkov politickým stranám pri deficite nad 3 % HDP	Najviac zasiahne menšie a opozičné subjekty a vytvorí precedens na ďalšie účelové škrty pod zámienkou konsolidácie.
Zvýšenie hranice pre nárok na príspevky zo štátneho rozpočtu z 3 % na 5 %	Všetky neparlamentné strany automaticky stratia financovanie a prakticky zanikne možnosť budovať politickú alternatívu s trvalým zázemím.
Násobné zvýšenie volebnej kaucie a kvóra na jej vrátenie	Dramatické znevýhodnenie menších a nových strán; v praxi sa im obmedzí vstup do súťaže.
Obmedzenie flexibility strán meniť názov a adaptovať sa	Zablokujú sa nielen účelové nákupy strán, ale aj legitímne reorganizácie a reformy.
Obmedzenie možnosti prijímať dary od občanov	Oslabenie občianskej podpory, vyššia administratívna záťaž a odradenie drobných darcov.
Technické úpravy volebných procesov	Samé osebe nemusia byť rozhodujúce, ale v kombinácii s ostatnými opatreniami prispievajú k centralizácii kontroly.

Predpokladaná úspora pre štát je približne –21 mil. € ročne od roku 2027. Finančné dôvody však v tomto prípade slúžia ako zámienka na okliešťovanie rovnosti súťaže.

Prečo je to v rozpore s Ústavou

Ústava SR v článku 31 jasne hovorí, že zákonná úprava politických práv a slobôd musí umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Legislatívne kroky vlády Roberta Fica túto ústavnú povinnosť neplnia — práve naopak, systematicky obmedzujú pluralitu a slobodnú súťaž.

Vládny balík je súčasťou širšieho trendu koncentrácie moci do jedného centra — od kontroly nad prokuratúrou a políciou cez verejnoprávne médiá až po pravidlá politickej súťaže. Proti tejto koncentrácii existuje overený demokratický nástroj: rozloženie moci medzi viacero nezávislých inštitúcií, regionálne zastúpenie a ústavné brzdy, ktoré žiadna jednorazová väčšina nemôže obísť.

Alternatíva: náš návrh reformy — Systém 2027

Kým vládny balík LP/2025/344 koncentruje moc a obmedzuje súťaž, Systém 2027 robí presný opak: distribuuje moc medzi regióny, zavádza nezávislé inštitucionálne brzdy a garantuje, že pravidlá politickej hry si nebude môcť prepísať žiadna jednorazová parlamentná väčšina.

Future Slovakia Forum po roku intenzívnych analýz, dátových simulácií a medzinárodného benchmarkingu predstavuje aktualizovanú verziu projektu Systém 2027, ktorý je:

- v súlade s Ústavou SR,
- založený na rovnosti príležitostí pre všetky politické subjekty,
- zameraný na posilnenie regionálnej reprezentácie a férového zastúpenia.

Základné parametre Systému 2027

- Zavedenie dvojkomorového parlamentu s 111-člennou dolnou komorou (Národná rada SR) a 45-členným Senátom.
- Dolná komora volená zmiešaným proporčným systémom (MMP): 45 poslancov zvolených priamo v jednomandátových obvodoch a 66 poslancov z jednej celoštátnej kompenzačnej zložky, aby sa zachovala proporcionalita a rovnosť hlasu.
- Jednotná mapa 45 volebných obvodov pre priamu zložku volieb do NR SR aj pre Senát. Každý obvod má cieľovú populáciu 121 095 obyvateľov; väčšina obvodov je v pásme $\pm 10\%$ a všetky v pásme $\pm 12\%$.
- Vstupný prah 4 % pre samostatnú stranu a strop 7 % pre koalície — oproti dnešným 5 % to znižuje objem prepadnutých hlasov a chráni menšie strany.
- Senát ako poistka ústavnej stability: absolútne veto na ústavné a volebné zákony; suspenzívne veto na bežnú legislatívu. Senát nemá kompetenciu nad rozpočtom, daňami ani dôverou vláde.
- Parlament je striktné obmedzený na 111 až 125 členov, aby sa predišlo nekontrolovanému nafukovaniu.
- Nezávislá Volebná a hraničná komisia SR bude kresliť a revidovať mapu obvodov každých 10 rokov podľa sčítania obyvateľstva.

Tento model nie je nástrojom koncentrácie moci — je nástrojom jej rozloženia. Vracia politiku do regiónov cez 45 lokálnych obvodov, zavádza ústavnú poistku cez Senát a odníma vláde možnosť jednostranne meniť pravidlá politickej súťaže.

Ako Systém 2027 nadväzuje na decentralizačnú líniu FSF

- Ochrana demokracie a prevencia autoritárstva: dekoncentrácia moci medzi lokálnych zástupcov, Senát a nezávislé pravidlá je najspôľahlivejšou poistkou proti monopolu centra.
- Prepojenie politiky s regiónmi: 45 lokálnych obvodov ukončuje anonymnú centralizovanú politiku a vytvára priame puto medzi občanom a jeho zástupcom.

- Strategické oddelenie volebnej a správnej reformy: FSF vedome nebalí volebnú reformu a modernizáciu verejnej správy do jedného konfliktu. V tejto fáze ide výlučne o volebnú a inštitucionálnu reformu.

Čo platí pre prípadnú ďalšiu fázu verejnej správy

Ak sa neskôr otvorí modernizácia verejnej správy, musí byť samostatná, ústavne bezpečná a postupná. Mostíkom majú byť spoločné služby namiesto núteného zlučovania obcí, rešpekt k článku 64a Ústavy SR, subsidiarita a moderný vyrovnávací mechanizmus medzi silnejšími a slabšími územiaми.

Stanovisko o.z. Fórum budúcnosti Slovenska

Navrhované zmeny legislatívy predložené ministrom vnútra (nominantom strany HLAS–SD) v celosti odmietame.

Tieto opatrenia nepovažujeme za bežnú úpravu volebných pravidiel, ale za systematický pokus obmedziť slobodnú politickú súťaž, ktorá je základom demokratického zriadenia Slovenskej republiky.

Naopak, Fórum budúcnosti Slovenska zvoláva odbornú a verejnú diskusiu k opačným zmenám politického systému SR — k zmenám, ktoré vrátia politiku bližšie k občanom, posilnia regionálnu reprezentáciu a vytvoria ústavné brzdy proti zneužívaniu moci.

Veríme, že budúcnosť Slovenska musí patriť slobode, spravodlivosti a rovnosti príležitostí pre všetkých občanov — nie záujmom jednej mocenskej skupiny.

Viac informácií o našich aktivitách a návrhu Systém 2027: www.future-slovakia.eu

Kontakt pre médiá: Dávid Bořuta, predseda o.z. | +421 911 802 407 | media@future-slovakia.eu